

ผนวก ข

การฝึกนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ

ก่อนที่จะเป็นนักบินของกองทัพอากาศได้นั้น ต้องเข้ารับการศึกษจากโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นเวลา 2 ปี และโรงเรียนนายเรืออากาศเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี หลังจากนั้นต้องผ่านการคัดเลือกเข้ารับการฝึกบิน ณ โรงเรียนการบิน โดยในแต่ละปีจะแบ่งออกเป็น 2 รุ่น เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วต้องไปทำการฝึกบินที่โรงเรียนการบินเป็นระยะเวลาอีก 1 ปี ศิษย์การบินที่จะสำเร็จการศึกษาและได้รับการบรรจุเป็นนักบินประจำกองได้นั้น จะต้องสามารถผ่านหลักสูตรตามเกณฑ์ที่โรงเรียนการบินกำหนด การคัดเลือกศิษย์การบินนั้น จะคัดเลือกตามระเบียบกองทัพอากาศว่า ด้วยการคัดเลือกศิษย์การบินของกองทัพอากาศ พ.ศ. 2541 ได้ระบุคุณสมบัติขั้นตอนการคัดเลือกศิษย์การบินกองทัพอากาศ ดังนี้

- 1) ตรวจสุขภาพร่างกายตามมาตรฐานการแพทย์ที่กองทัพอากาศกำหนด
- 2) วัดและประเมินผลองค์ประกอบหลักของบุคคลในการคัดเลือกเข้าเป็นศิษย์
- 3) การบิน 3 ด้าน คือ ด้านเชาว์ปัญญา สติปัญญา ไหวพริบ (Cognitive Domain)
- 4) ด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะส่วนบุคคล (Affective Domain)
- 5) ด้านทักษะประสาทสัมผัส (Psychomotor Domain)

การฝึกอบรมของศิษย์การบิน

โรงเรียนการบิน เป็นหน่วยรับผิดชอบในการฝึกอบรมศิษย์การบินของกองทัพอากาศ เพื่อผลิตนักบินที่มีความรู้ ความสามารถ ได้ตามมาตรฐานตามที่กองทัพอากาศกำหนดให้แก่ฝูงบินต่างๆ ของกองทัพอากาศเพื่อดำเนินการฝึกบินเปลี่ยนแปลง และการฝึกบินพร้อมรบต่อไป โดยบรรจุเครื่องบินเข้าประจำการสำหรับฝึกศิษย์การบิน 2 แบบ คือ เครื่องบินฝึกแบบ 16 และเครื่องบินฝึกแบบ 19 ดังนั้น เพื่อให้การฝึกอบรมศิษย์การบินในขั้นพื้นฐานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นมาตรฐานในการผลิตนักบินประจำกอง โรงเรียนการบินจึงได้จัดทำหลักสูตรออกเป็น 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคอากาศ และหลักสูตรภาควิชาการ

สำหรับหลักสูตรภาคอากาศ จะแบ่งออกเป็น

1) หลักสูตรภาคอากาศศึกษาการบินขั้นประถม (Basic Training) ทำการฝึกบินกับเครื่องบินฝึกแบบ 16 จำนวน 65 เที่ยวบิน 90 ชั่วโมงบิน เป็นการฝึกบินกับเครื่องบินฝึกขั้นพื้นฐานเพื่อคัดเลือกศึกษาการบินเพื่อทำการบินกับเครื่องบินฝึกสมรรถนะสูงต่อไป

2) หลักสูตรภาคอากาศศึกษาการบินขั้นมัธยม (Advanced Training) เป็นการฝึกบินเปลี่ยนแบบจากเครื่องบินฝึกขั้นพื้นฐาน เป็นอากาศยานฝึกที่มีสมรรถนะสูงขึ้น เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการบินให้กับศึกษาการบิน ทำการฝึกบินกับเครื่องบินฝึกแบบ 19 (PC-9) จำนวน 83 เที่ยวบิน 110 ชั่วโมงบิน

ศึกษาการบินที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ จะมีชั่วโมงบินรวมตลอดหลักสูตรมากกว่า 200 ชั่วโมงบิน ซึ่งเพียงพอสำหรับการเตรียมการในระบบการผลิตนักบินที่จะทำการฝึกบินพร้อมรบกับอากาศยานทุกแบบ และยังได้รับการรับรองจากองค์การการบินระหว่างประเทศ (ICAO) ให้ได้รับใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี (Commercial Pilot License) อีกด้วย

ศึกษาการบินที่จบหลักสูตรของโรงเรียนการบิน จะได้รับการคัดเลือกไปบรรจุยังฝูงบินต่างๆ โดยขึ้นอยู่กับการประเมินค่า และความสมัครใจในการเลือกแบบอากาศยานที่ต้องการทำการบินต่อไป ศึกษาการบินส่วนหนึ่งที่มีผลการประเมินค่าการบินที่ดี และสุขภาพสมบูรณ์ จะได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักบินลำเลียงจะถูกส่งมาบรรจุที่ฝูงบิน 601, 602, 603 และ 461 โดยเฉลี่ยประมาณ 10-12 คนในแต่ละรุ่น เพื่อเป็นนักบินลำเลียงกับเครื่องบินแบบ C-130, Airbus, Boeing, Avro748, G-222, BT-67 และ Nomad

เมื่อนักบินเหล่านี้ ทำการบินไปได้ระยะหนึ่ง จะได้รับการประเมินค่าเพื่อพิจารณาคัดเลือกไปทำการบินกับเครื่องบินลำเลียงสมรรถนะสูงขึ้นไป โดยขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของนักบินเองในแต่ละฝูงบิน เมื่อได้รับการบรรจุเป็นนักบินแล้วจะทำการฝึกให้เป็นนักบินพร้อมรบและฝึกฝนให้พร้อมรบตลอดเวลา เมื่อนักบินมีชั่วโมงบินถึงระดับหนึ่งจะได้รับพิจารณาให้ฝึกเพื่อทำหน้าที่เป็นนักบินที่ 1 และครูการบินของเครื่องบินลำเลียงแบบนั้นของฝูงบิน เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับนักบินรุ่นหลังต่อไป

จากการกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่า ขบวนการผลิตบุคลากรเพื่อเป็นนักบินลำเลียงของกองทัพอากาศขึ้นมาแต่ละคนนั้น จะต้องใช้ทรัพยากรของกองทัพอย่างมาก นอกจากเรื่องของงบประมาณที่ใช้จ่ายในการฝึกบินโดยตรงแล้ว ยังต้องมีเรื่องบุคลากรที่ช่วยสนับสนุนการบิน ยุทโธปกรณ์อื่นๆ และปัจจัยด้านเวลา เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกด้วย สำหรับงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตนักบินลำเลียงกองทัพอากาศแบบต่างๆ นั้นแสดงดังตารางที่ ผนวก ข1

ตารางที่ ผนวก ข1 ค่าใช้จ่ายของกองทัพอากาศในการผลิตนักบินลำเลียง ต่อ 1 คน

ค่าใช้จ่ายในการผลิตนักบินลำเลียงกองทัพอากาศ ต่อ 1 คน	
หลักสูตร	ค่าใช้จ่าย (บาท)
นักเรียนนายเรืออากาศ 5 ปี	354,927
ศิษย์การบิน 1 ปี	2,945,716
การฝึกบินนักบินพร้อมรบ (ค่าเฉลี่ย)	5,374,100
การฝึกรักษาความพร้อมรบ (ค่าเฉลี่ยของแต่ละ 6 เดือน)	2,973,350

ที่มา : กรมยุทธการทหารอากาศ

ในปัจจุบันกองทัพอากาศสูญเสียกำลังพลเหล่านักบินลำเลียงในกรณีที่ลาออกไปเป็นนักบินพาณิชย์เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนนักบินที่ประจำการในฝูงบิน นักบินที่ต้องการลาออกไปจะต้องเป็นผู้ที่หมดพันธะกับกองทัพอากาศ (ปัจจุบันเกณฑ์ คือ ต้องอยู่ในกองทัพอากาศ จำนวน 10 ปี) หรือการออกชั่วคราวโดยการยืมตัวจากบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งจะต้องได้รับอนุมัติจากกองทัพอากาศก่อน โดยส่วนใหญ่ที่ลาออกจะอยู่ในระดับที่เป็นครูการบิน หรือนักบินที่ 1 ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์การบินสูง และทรงคุณค่าของฝูงบิน ในการฝึกนักบินขึ้นมามาทดแทนนั้นจะต้องใช้ระยะเวลานาน ใช้งบประมาณในการฝึกบินสูง และแต่ละบุคคลจะมีข้อจำกัดต่างกันในเรื่องฝีมือการบิน รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักบินอาวุโสในฝูงบิน

ลักษณะอาชีพนักบินพาณิชย์

1. เป็นผู้ควบคุมรับผิดชอบ อากาศยาน รวมถึงความปลอดภัยของผู้โดยสารลูกเรือ และสินค้า ระหว่างสถานีต้นทางและปลายทาง
2. เป็นอาชีพที่เป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ที่มีความเป็นอิสระ แต่มีความรับผิดชอบสูงได้เดินทางทั่วโลก พบกับสิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ
3. เป็นผู้ควบคุมและบังคับเครื่องบิน รวมทั้งอุปกรณ์การบินต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

4. หลักเกณฑ์ในการอนุมัติให้นักบินกองทัพอากาศสมัครสอบเป็นนักบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

4.1 ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกองทัพอากาศ และ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) อนุมัติให้นักบินที่ผ่านการทดสอบความถนัด (Aptitude Test) และอายุไม่เกิน 38 ปี ลาออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงานกับ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ จะต้องบรรจุเข้ารับราชการกองทัพอากาศมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และไม่มีข้อผูกพัน อีกทั้งไม่ใช่นักบินที่มีความจำเป็นใช้งาน

4.2 นักบินที่สมัครสอบเป็นนักบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) จะไม่ได้รับการพิจารณาให้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพหรือโรงเรียนเสนาธิการต่างประเทศ ในปีทีสมัครสอบ

4.3 นักบินที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ หรือโรงเรียนเสนาธิการต่างประเทศ จะต้องปฏิบัติงานกับกองทัพอากาศอย่างน้อย 2 ปี (นับจากวันที่สำเร็จการศึกษา) จึงจะมีสิทธิสอบคัดเลือกเป็นนักบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

4.4 นักบินที่กองทัพอากาศอนุมัติให้ออกไปชั่วคราวเพื่อร่วมการปฏิบัติงานกับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) นั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการของ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่า ต้องการจำนวนเท่าใด และเมื่อไร โดยกองทัพอากาศ จะพิจารณาอนุมัตินักบินที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดให้สอบได้ และจะพิจารณาผู้ที่สอบผ่านให้ออกไปได้ชั่วคราวตามที่กำหนดไว้ในสัญญาโดยเมื่อครบกำหนดจะกลับมารับราชการกับ กองทัพอากาศต่อไป